

PODATEK OD SPADKÓW I DAROWIZN – JAK UNIKNĄĆ ZAPŁATY PODATKU

W Polsce obowiązuje podatek od spadków i darowizn, który jest regulowany przez ustawę z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn. Zasadniczo każdy, kto otrzymuje spadek lub darowiznę, musi zapłacić podatek. Jednak istnieją sytuacje, w których możliwe jest obniżenie lub całkowite uniknięcie tego podatku. W poniższym artykule omówię legalne metody na to, jak nie płacić podatku od spadków i darowizn w Polsce.

1. Korzyści wynikające z tzw. “grupy podatkowej”

Do poszczególnych grup podatkowych zalicza się:

1. do grupy I – małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, zięcia, synową, rodzeństwo, ojczyma, macochę i teściów;
2. do grupy II – zstępnych rodzeństwa, rodzeństwo rodziców, zstępnych i małżonków pasierbów, małżonków rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonków rodzeństwa małżonków, małżonków innych zstępnych;
3. do grupy III – innych nabywców.

2. Ulgi i zwolnienia w przypadku spadków i darowizn

1) **Zwolnienie z podatku w grupie I:** Najważniejszą metodą na uniknięcie podatku w Polsce jest korzystanie z ulg związanych z grupą I. W przypadku większych kwot, podatek będzie naliczany tylko od nadwyżki.

Do kategorii najbliższej rodziny zalicza się:

- małżonka,
- zstępnych: dzieci, wnuków, prawnuków,
- wstępnych: rodziców, dziadków pradziadków,
- pasierbów;
- rodzeństwo,
- ojczyma oraz macochę.

Warunkiem zwolnienia od podatku jest:

- w przypadku darowizny zawarcie jej w formie aktu notarialnego lub udokumentowanie wpłaty przez darczyńcę na konto obdarowanego w banku lub przekazem pocztowym,
- zgłoszenie przez obdarowanego/spadkobiercę rzeczy lub praw majątkowych w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania darowizny lub stwierdzenia nabycia spadku na specjalnym druku SD-Z2.

Aby skorzystać z możliwości uniknięcia opodatkowania darowizny lub spadku otrzymanego od najbliższych członków rodziny należy złożyć we właściwym urzędzie skarbowym wniosek o podatek od darowizny z adnotacją o zwolnieniu z niego. Tego typu formalności należy dopełnić najpóźniej pół roku od dnia powstania obowiązku podatkowego. Wniosek składa się przy pomocy druku SD-Z2 we właściwym urzędzie skarbowym. Można przesłać druk pocztą tradycyjną, dostarczyć osobiście albo przez pełnomocnika. Jeśli posiada się Profil Zaufany, istnieje możliwość wysyłki elektronicznej.

Aby skorzystać ze zwolnienia, zgłoszenia należy dokonać w ciągu 6 miesięcy od:

1. uprawomocnienia się postanowienia sądu stwierdzającego nabycie spadku, albo
2. zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia przez notariusza, albo
3. wydania europejskiego poświadczenia spadkowego.

Jeżeli dowiedziałeś się o otrzymaniu w spadku rzeczy lub praw majątkowych po upływie 6 miesięcy od powstania obowiązku podatkowego, zachowujesz zwolnienie pod warunkiem, że zgłosisz ich nabycie naczelnikowi urzędu skarbowego w ciągu 6 miesięcy od otrzymania tej informacji oraz uprawdopodobnisz fakt, że dowiedziałeś się o tym po terminie.

2) Ulga mieszkaniowa

Nabywcy należący do I grupy podatkowej mogą jeszcze skorzystać z tzw. ulgi mieszkaniowej. Polega ona na tym, że jeśli obdarowany/spadkobierca:

- nie ma innej nieruchomości,
- nie wynajmuje mieszkania lub domu (lub rozwiąże umowę najmu),
- zamieszka w otrzymanej w darowiznie lub spadku nieruchomości i będzie w niej mieszkał przynajmniej przez 5 lat

to nie płaci podatku od nabycia domu, mieszkania, spółdzielczego prawa do lokalu (lub udziału w nich) do wartości nieprzekraczającej 110 m² powierzchni użytkowej budynku lub lokalu (podatek płaci się od nadwyżki).

3. Limity zwolnień od podatku od spadków i darowizn

Od 13.10.2022 r. obowiązuje rozporządzenie ministra finansów, które zwiększyło limity zwolnień z podatku od spadków i darowizn. Nie zmieniły się jednak ogólne zasady ich zgłaszania w urzędzie skarbowym.

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami określonymi w ustawie o podatku od spadków i darowizn jego wysokość zależy od przynależności do określonej grupy. Nie podlega opodatkowaniu darowizna, której kwota w danej grupie podatkowej nie przekracza:

1. 10 434 zł w I grupie podatkowej, do której zaliczają się: małżonek, zstępni (np. syn, córka, wnuki, prawnuki), wstępni (np. matka, ojciec, dziadkowie), pasierb, zięć, synowa, rodzeństwo, ojczym, macocha, teściowie,
2. 7 878 zł w II grupie podatkowej, do której należą zstępni rodzeństwa (np. dzieci brata/siostry), rodzeństwo rodziców, zstępni i małżonkowie pasierbów, małżonkowie rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonkowie rodzeństwa małżonków, małżonkowie innych zstępnych,
3. 5 308 zł w III grupie podatkowej, w której znajdują się pozostali nabywcy niewymienieni powyżej.

4. Zgłoszenie darowizny do urzędów skarbowych

Aby skorzystać z ulg, należy zgłosić darowiznę lub spadek do urzędów skarbowych. Jeśli nie dopełni się tego obowiązku, to urząd skarbowy może nałożyć obowiązek zapłaty pełnej kwoty podatku, a także doliczyć odsetki za zwłokę. Dlatego ważne jest, aby w przypadku darowizn lub otrzymania spadku wypełnić odpowiednie formularze.

5. Przeniesienie majątku na rzecz fundacji lub organizacji charytatywnej

Zgodnie z przepisami obowiązującymi w Polsce, jeśli darowizna lub spadek jest przekazywana na rzecz organizacji pożytku publicznego, fundacji lub innych tego typu organizacji, to można skorzystać ze zwolnienia z podatku. Przekazanie majątku na cele charytatywne nie wiąże się z obowiązkiem zapłaty podatku od darowizn.

6. Przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza

W przypadku przyjęcia spadku, spadkobierca może podjąć decyzję o przyjęciu go “z dobrodziejstwem inwentarza”, co oznacza, że odpowiada tylko do wysokości wartości odziedziczonego majątku za długi spadkowe. Może to wpłynąć na wysokość podatku, ponieważ odpowiedzialność za długi jest ograniczona, a więc podatek może być obliczany tylko na podstawie majątku netto.

7. Podatek od darowizny gdzie płacić?

Należy wybrać właściwy ze względu na nasze miejsce zamieszkania urząd skarbowy. Należy pamiętać o zachowaniu terminu, który wynosi w tych okolicznościach 14 dni od dnia doręczenia podatnikowi decyzji organu podatkowego, w której znajduje się także informacja o dokładnej kwocie zobowiązania podatkowego. W razie płatności po ustawowym terminie fiskus ma prawo naliczenia odsetek za opóźnienie. Po wysłaniu przelewu najlepszym rozwiązaniem będzie zachowanie jego potwierdzenia oraz wszelkich innych dokumentów związanych z podatkiem od darowizny czy spadku do celów dowodowych. Pamiętajmy też, że od decyzji urzędu skarbowego, z którą się nie zgadzamy, przysługują środki odwoławcze.

8. Podsumowanie

Choć podatek od spadków i darowizn w Polsce jest obowiązkowy, istnieje szereg legalnych sposobów na jego uniknięcie lub zmniejszenie. Kluczowe jest wykorzystanie przysługujących ulg, zwolnień podatkowych oraz odpowiednia klasyfikacja osób w grupach podatkowych. Aby w pełni skorzystać z dostępnych ulg, warto skonsultować się z prawnikiem lub doradcą podatkowym, który pomoże w odpowiednim zgłoszeniu darowizn czy spadków do urzędów skarbowych.

Artykuł udostępniony przez Fundację Togatus Pro Bono, ul. Aleja Warszawska 41/1 10-081 Olsztyn

Linki do artykułu:

<https://fundacja.togatus.pl/podatek-od-spadow-i-darowizn-jak-uniknac-zaplaty-podatku/>

<https://www.facebook.com/fundacja.togatus/>